

OVERZICHT GOEDGEKEURDE PROJECTEN

LEADER Vlaamse Ardennen tot Dender – oproep 2024-25

In december 2024 werden 11 nieuwe projecten goedgekeurd door LAG Vlaamse Ardennen tot Dender, voor een totaal subsidiebedrag (aan 65% cofinanciering) van 742 141 EUR. De projecten lopen van 1 januari 2025 tot en met 30 juni 2027. Dit zijn de 11 goedgekeurde projecten:

1. AANLEG VAN EEN RECREATIETUIN IN PATRONAAT MERE

Promotor: Parochiale Werken Mere

Locatie: Erpe-Mere

Subsidie: 23 359,31 EUR

Korte samenvatting

Het kloppend hart van Mere, het Patronaat, zit vandaag de dag weggestoken achter een poort met doorlopende muur; de vzw Parochiale Werken Mere gaat dit ontharden, vergroenen en trekt dit nu open naar de buurt toe. Deze tuin wordt een open rustplaats in het dorp voor de ganse buurt om er te verpozen, kinderen kunnen er komen spelen, mensen uit het naburige WZC kunnen er terecht op de rust- en babbelbanken. De aanleg van een slingerpad maakt het Patronaat veel toegankelijker voor mensen met een beperkte mobiliteit. Ook buitenactiviteiten van de lokale verenigingen kunnen er doorgaan, voor jeugdbewegingen, fietsers en wandelaars wordt dit een stopplaats. Het Patronaat zelf, dat 100 jaar van de straat afgesloten was en waar nooit een boom geplant was, wordt nu opengesteld en is als groene spot een uitnodigende ontmoetingsplek voor zowel jong als oud.

2. WORDT DE IJZERKOTMOLEN WEER EEN DUBBELMOLEN

Promotor: Delbeke Jochen

Locatie: Zwalm

Subsidie: 144 686,75 EUR

Korte samenvatting

De IJzerkotmolen is de eerste watermolen in de Vlaamse Ardennen die opnieuw beroepsmatig maalt, waarbij wordt gekozen voor de verwerking van lokaal graan van familiale agro-ecologische landbouwers. Historisch was de molen echter sinds 1790 een dubbelmolen (twee waterraderen), met twee functies. De IJzerkotmolen beschikt momenteel over nog slechts 1 waterrad omdat het eerste rad is verdwenen. Dit project heeft als doelstelling om de IJzerkotmolen als dubbelmolen te herstellen en opnieuw een tweede waterrad te installeren. Het nieuwe waterrad zal gebruikt worden voor de opwekking van elektriciteit en een voorbeeld zijn van duurzaamheid en innovatie in het kader van de energietransitie binnen de historische context van het monument. Bezoekers en buurtbewoners worden opnieuw vertrouwd gemaakt met de unieke cultuurhistorische functie van de stuw en de molens op de Zwalm in het unieke molenlandschap. De functie van de IJzerkotmolen zal opnieuw ontdebeld worden en nog meer tastbaar worden voor de lokale omgeving. De bewoners van de streek kennen de molen reeds als leverancier van meel en bloem, en met de installatie van het tweede waterwiel zullen ze ook kennis maken met de tweede functie als waterkrachtcentrale. De opgewekte elektriciteit zal gratis ter beschikking worden gesteld aan de bezoekers, passanten en bewoners van de vallei via laadpalen voor elektrische fietsen.

3. TOEGANKELIJKE NATUUR- EN RECREATIEBELEVING IN DE VLAAMSE ARDENNEN

Promotor: Toerisme Oost-Vlaanderen vzw

Copromotoren: De Bolster vzw - deelwerking De Kleppe, Lokaal Bestuur Ronse, Broeders van Liefde - Ebergiste, Toerisme Vlaamse Ardennen vzw, The Outsider Vlaamse Ardennen bv, Natuurpunt Beheer

Locatie: Geraardsbergen, Ronse, Brakel, gavere

Subsidie: 55.886,35 EUR

Korte samenvatting

Genieten van de natuur is een basisrecht voor iedereen, ook voor mensen met een fysieke beperking. In Vlaanderen zijn er zowat 500.000 mensen met een fysieke beperking of verminderde mobiliteit. De helft van deze groep wenst meer op stap te gaan en meer de natuur te volle te beleven, wat geen evidentie is met een rolstoel. Zeker niet in het geaccidenteerde landschap van de Vlaamse Ardennen waar een rolstoelvriendelijk recreatief aanbod bijna onbestaande is.

Nu na de E-bike, ook de *offroad* rolstoelwagen en het packraften op het water hun opwachting maken, is deze evolutie een uitstekende kans om het landschap en de prachtige natuur in de Vlaamse Ardennen ook voor mensen met een fysieke beperking toegankelijk te maken. Dit project stelt zich daarom tot doel een toegankelijke natuur- en recreatiebeleving te ontwikkelen bestaande uit leuke, uitdagende activiteiten op het land of op het water vanuit geschikte toegankelijke pleisterplekken én ondersteund met geschikte hulpmiddelen. De scope ligt op de realisatie van toegankelijke wandelroutes maar ook recreatie met de fiets of op het water wordt niet vergeten. Het project wil ook een aanzet geven om een deelsysteem en/of uitleendienst op te zetten om de geschikte hulpmiddelen meer uitgebreid en regionaal te kunnen inzetten. Het project zorgt voor een maximaal positief effect bij de doelgroep (eindelijk terug in de natuur) en heeft geen negatieve impact (extra verharding) op de natuur.

4. BIODIVERSITEITSTUINEN

Promotor: Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus

Locatie: Michelbeke, Zegelsem, Schorisse, Ename, Kruishoutem

Subsidie: 40.319,4025 EUR

Korte samenvatting

Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus beheert vier botanische verzamelingen die de regionale biodiversiteit en het behoud van autochtone en streekeigen soorten beogen. Deze "biodiversiteitstuinen" beklemtonen de rijkdom en veelzijdigheid van de natuur in de Vlaamse Ardennen. Het betreft een collectie bramen "bramentuin" te Maarkedal), wilgen "salicetum" te Kruisem), autochtone bomen en struiken "arboretum autochtone soorten" te Ename-Oudenaarde) en streekeigen hoogstamfruitbomen "hoogstamboomgaard" te Brakel). Natuurpunt wil deze collecties, die momenteel vooral een wetenschappelijke en natuurbehoudswaarde hebben, herstellen alsook her- en opwaarderen. Tegelijk wil ze die een (natuur)educatieve en cultuurhistorische meerwaarde meegeven door de inrichting van elk van deze locaties op elkaar af te stemmen en een gezamenlijke identiteit en herkenbaarheid mee te geven.

5. UILENSPIEGEL

Promotor: Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen

Locatie: Erpe-Mere, Haaltert, Denderleeuw, Geraardsbergen, Sint-Lievens-Houtem, Herzele, Lierde, Ronse, Zottegem, Zwalm, Brakel, Horebeke, Maarkedal, Kluisbergen, Oudenaarde, Wortegem-Petegem, Oosterzele, Gavere, Kruisem

Subsidie: 122.850,00 EUR

Korte samenvatting

Het Uilenspiegel-project richt zich op het bevorderen van de habitat en nestgelegenheden van de vijf uilensoorten in de regio: de steenuil, kerkuil, ransuil, bosuil en oehoe. Na een grondige analyse van de huidige uilenpopulaties, worden bedreigingen geïdentificeerd en aangepakt, met nadruk op het herstellen, aanpassen en plaatsen van predator-vrije nestkasten en het stimuleren van prooidierenaanbod via aanplantingen van kleine landschapselementen. We streven naar een uitbreiding van de vrijwilligerswerking, die cruciaal is voor monitoring en onderhoud van de nestkasten. Door middel van diverse communicatiemiddelen, waaronder (sociale) mediakanalen, een educatief pakket voor lagere scholen, een reizende tentoonstelling en de lancering van een lokaal streekproduct, willen we het bewustzijn over uilen en hun leefgebied vergroten en betrekken bij een breder publiek.

6. POLYVALENTE GEMEENSCHAPSRUIMTE VAN MODEST & KAMIEL

Promotor: Steven De Rijck

Locatie: Oudenaarde

Subsidie: 61.580,935 EUR

Korte samenvatting

Modest & Kamiel wil een plek zijn waar burens en verenigingen ruimte krijgen om elkaar te vinden. De intense verbouwing van een deel van een oude schuur van de vierkantshoeve tot een inspirerende polyvalente gemeenschapsruimte geeft plaats voor buurtorganisaties en lokale verenigingen om activiteiten voor te bereiden en/of te organiseren. De boerderij zelf wilt er ook lokale producenten en consumenten samen brengen door seizoensproeverijen, producentenmarkten, buurtactiviteiten, culturele activiteiten en meer. Op die manier bouwt de boerderij verder aan agro-ecologie, de buurt, netwerking én korte keten.

7. EEN OVENBUURT(T) HERRIJST!

Promotor: Van Den Borresmolen

Locatie: Zottegem

Subsidie: 41.034,50 EUR

Korte samenvatting

De Van Den Borresmolen is een beschermde watermolen annex boerderij gelegen aan de rand van de Vlaamse Ardennen. Het is een toonbeeld van hoe techniek, lokale landbouw en ambacht jarenlang hand in hand gingen op het platteland. Met dit project willen we een belangrijke schakel in dit verhaal terug activeren, namelijk de historische bakoven restaureren en van het bakhuis terug een

ontmoetingsplaats maken voor het dorp. In een eerste fase moet de oven zelf, met zijn schouw en droogvloer, terug worden heropgebouwd, in een tweede fase wordt het sociale en educatieve karakter van het bakhuis in werking gesteld. Om dit te realiseren gaan we enerzijds het bakhuis inrichten als een projectlokaal met keukens voor drie basisscholen uit de buurt. Daarbij gaan we vrijwilligers samenbrengen voor de begeleiding en een ambachtelijk bio-bakker zorgt voor de nodige bak-expertise (Feelkeshof). Anderzijds zal de vzw ook bakworkshops organiseren voor groepen en op de opendeurdagen van de molen. Op deze manier ontstaat er in het dorp Strijpen terug een echt ovenbuur en -buurt!

8.KOPPENBERG ZUIDFLANK BELEVENIS EN RUSTPLEK

Promotor: Thomas Vanderbeke

Locatie: Oudenaarde

Subsidie: 18.525,00 EUR

Korte samenvatting

Een landschaps belevenisplek

Voor passanten op de zuidflank van de Koppenberg

Opdat ze kunnen uitrusten en genieten van het unieke zicht, zon en omgeving.

In een unieke omkadering ingericht met respect voor de cultuurhistorische achtergrond vlak bij een heel belangrijk ankerpunt.

9.WTC VOLKSCAFÉ

Promotor: Intergemeentelijke Projectvereniging Erfgoed Denderland

Locatie: Ninove, Erpe-Mere, Haaltert, Iddergem, Welle

Subsidie: 46.475,00 EUR

Korte samenvatting

Met het project WTC Volkscafé zet het Erfgoed Denderland de rijke biercultuur langs heen de Dender en meer bepaald de volkscafés in de kijker. Volkscafés zijn karakteristieke ontmoetingsplekken voor jong en oud, met waardevolle interieurs en een ongedwongen sfeer en dragen vaak een hele geschiedenis met zich mee. Het zijn plekken waar de geur van vers getapt bier in de lucht hangt, waar het interieur verhalen en anekdotes ademt en waar de stamgasten een vast onderdeel van dat interieur geworden zijn. Deze cafés zijn de plekken waar volksspelen gespeeld worden. Maar het allerbelangrijkste: ze staan -letterlijk en figuurlijk - centraal in een gemeenschap en zijn belangrijk voor de streek- en dorpsidentiteit. Helaas staat dit symbool van onze volkscultuur ook onder druk. Met WTC Volkscafé beoogt Erfgoedcel Denderland een balans te vinden tussen documentatie en actieve beleving van erfgoed. Zo willen we het verhaal van volkscafés levend houden en bijdragen aan de erkenning en het behoud van deze unieke cafés als onmisbare schakels in de landelijke identiteit van de Denderstreek.

10. UITWERKEN VAN EEN TYPOLOGIE VAN HISTORISCHE DORPSKERNEN EN BEPALEN VAN ERFGOEDWAARDEN TER ONDERSTEUNING VAN EEN KWALITATIEF RUIMTELIJK BELEID VOOR DORPSKERNEN M.B.V. BEELDKWALITEITSPANNEN.

Promotor: Solva

Locatie: Ninove, Erpe-Mere, Haaltert, Iddergem, Welle, Geraardsbergen, Sint-Lievens-Houtem, Herzele, Lierde, Ronse, Zottegem, Zwalm, Brakel, Horebeke, Maarkedal, Kluisbergen, Oudenaarde, Wortegem-Petegem, Oosterzele, Kruisem

Subsidie: 125.552,44 EUR

Korte samenvatting

Het landschap van Vlaamse Ardennen-Dender, met een patchwork aan historische dorpskernen, straalt esthetiek, geborgenheid en gezelligheid uit en is bepalend voor het cultureel DNA, de streekidentiteit én de toeristische/ recreatieve beleving van de regio. Maar de dorpselijkheid en erfgoedwaarden die hiertoe bijdragen, staan ook onder druk. Stedelijke vormtaal en toenemende bebouwing leiden tot niet-aangepaste schaalvergroting en architecturale uniformisering dreigt te leiden tot eroderende dorpsidentiteit: dorpen lijken steeds meer op elkaar. Er zijn voor lokale besturen weinig stedenbouwkundige instrumenten voorhanden om op deze uitdagingen antwoord te bieden en verzoenbaarheid van nieuwe ontwikkelingen en bouwaanvragen met de dorpsdimensie na te streven. Het project 'Dorpsidentiteit' wil de historische dorpsstructuren en erfgoedwaarden in het Leadergebied in kaart brengen en een waarderings- en afwegingskader uitwerken, om zo tot concrete tools te komen. Voor drie representatieve dorpskernen worden vervolgens beeldkwaliteitsplannen uitgewerkt waarbij een richtinggevend kader voor erfgoedwaarden en dorpsarchitectuur wordt uitgewerkt, en het herbestemmingspotentieel in kaart wordt gebracht. Deze casussen willen inspirerend zijn voor andere besturen die met gelijkaardige problematieken en uitdagingen te maken hebben.

11. NIET-KERENDE GRONDBEWERKING ALS EROSIEBEPERKENDE MAATREGEL IN INTENSIEVE TEELTEN

Promotor: Viaverda

Locatie: Ninove, Erpe-Mere, Haaltert, Iddergem, Welle, Geraardsbergen, Sint-Lievens-Houtem, Herzele, Lierde, Ronse, Zottegem, Zwalm, Brakel, Horebeke, Maarkedal, Kluisbergen, Oudenaarde, Wortegem-Petegem, Lemberge, Melsen, Schelderode, Bottelare, Munte, Oosterzele, Gavere, Kruisem

Subsidie: 54.299,661 EUR

Korte samenvatting

Het Leaderproject 'Niet-kerende grondbewerking als erosiebeperkende maatregel in intensieve teelten' zal uitgevoerd worden van 2025 tot 2027 in het zuiden van de provincie Oost-Vlaanderen. Projectpartners Viaverda, het Landschapspark Vlaamse Ardennen, het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek, Boerenatuur en de Dienst Landbouw en Platteland van de Provincie Oost-Vlaanderen zullen landbouwers, loonwerkers en experts samenbrengen om ervaringen uit te wisselen en hen individueel te begeleiden om niet-kerende grondbewerking (NKG) algemeen maar ook in intensieve teelten zoals groenten en aardappelen meer gangbaar te maken. Dit zal in het werkgebied resulteren in een betere bodemkwaliteit en in de vermindering van bodemerosie, en dus minder opbrengstverliezen, verontreiniging van het oppervlaktewater en overlast door modder voor wegverkeer en omwonenden. Projectpartner Viaverda wil zich tijdens de duur van het project maar

ook na afloop profileren als blijvend aanspreekpunt voor telers die vragen hebben over NKG in de provincie Oost-Vlaanderen.